

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE
Karta Ewidencyjna Zabytków
Architektury i Budownictwa

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z Nr

14226

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

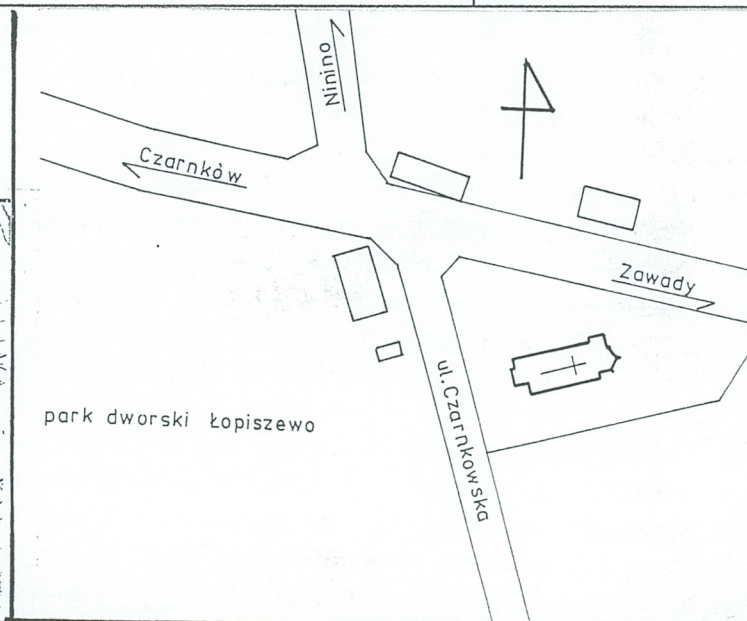
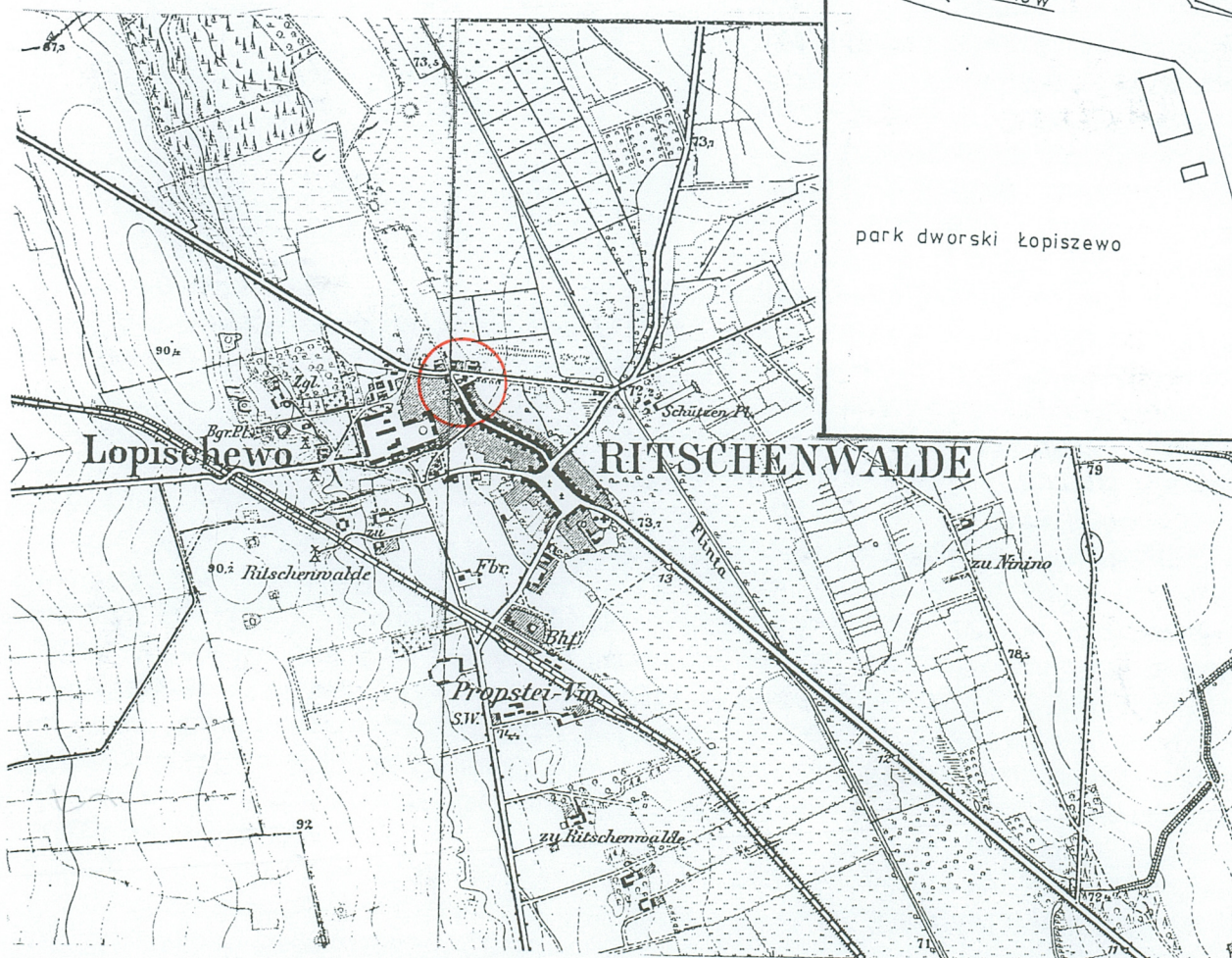
2. Czas powstania

1896 - 1898 r.

3. Miejscowość

RYCZYWÓŁ

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

ul. Czarnkowska 24

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo WIELKOPOLSKIE
powiat OBORNICKI
gmina RYCYWÓŁ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

RITSCHENWALDE

7. Przynależność administracyjna przed 1975 r.

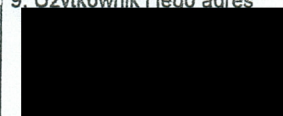
województwo POZNAŃSKIE

powiat OBORNICKI

8. Właściciel i jego adres

Urząd Gminy Ryczywół

9. Użytkownik i jego adres

10. Rejestr zabytków

Nr

537/Wlkp/1A

data

28.08.2007

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Ryczywół ma metrykę średniowieczną. Powtórna lokacja miała miejsce w 1684 r. W 1934 roku utracił prawa miejskie.

W 1843r. w Ryczywole na 913 mieszkańców protestantów było 206 (katolików 465), w 1871 r. na 1041 mieszkańców protestantów było 287 (katolików 465). Gmina ewangelicka powstała w 1889r. w wyniku podziału parafii w Bukowcu. Jeszcze do 1906 r. gmina w Ryczywole miała wspólnego pastora z Bukowcem.

Kamień węgielny pod budowę kościoła położono dopiero w 1896 r. Uroczyste poświęcenie miało miejsce we wrześniu 1898 r. Kościół zbudowano w stylu neogotyckim.

Po 1945r. kościół służył jako magazyn, początkowo miejscowej mleczarni. W latach 70-tych miał miejsce pożar zakrystii. Nieco później rozebrano hełm wieży.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Kościół położony na zachodnim skraju układu urbanistycznego miejscowości, przy skrzyżowaniu ulicy Czarnkowskiej z szosą czarnkowską, przy parku założenia dworskiego w Łopiszewie. Elewacją frontową zwrócony w kierunku pd.-zach. Teren przykościelny otoczony ogrodzeniem złożonym z ceglanej podmurówki i słupów oraz drewnianych, szczepelinowych segmentów.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA:

Budowla murowana z cegły, nieotynkowana, niepodpiwniczona, na niskim ceglany cokole, nakryta dwuspadowym dachem nad nawą, nad prezbiterium wielopołaciowym, naczółkowym nad aneksem. Ściany od wewnątrz otynkowane zaprawą wapienną, malowane. Wnętrze nawy nakrywa otwarta, odeskowana więźba dachowa wieszarowa o wiązarze jednowieszakowym. Prezbiterium nakrywa sklepienie krzyżowe na wspornikach, kruchę krzyżowe z okrągłym otworem służącym do wciągania dzwonu. Pokrycie dachów ceramiczne silnie wypaloną ciemną dachówką zakładkową. W połaciach dachowych nawy oraz od pd. prezbiterium otwory okienne w formie wystawek. Otwory okienne w nawie biforialne z okulusem, osadzone w ostrołukowych wnękach, w prezbiterium wydłużone bez podziałów, w wieży wydłużone, w blendowych wnękach, pozbawione stolarki, częściowo zamurwane; w zakrystii wąskie zdwojowe, zamknięte odcinkowo, zamurwane. Empora zachodnia drewniana, wsparta na dwóch słupach z mieczami. Posadzki zachowane autentyczne z płytek ceramicznych, w prezbiterium posadowiona wyżej, poprzedzona dwoma stopniami granitowymi, barwna, w układzie ozdobnym, z bordiurą. Schody w oddzielnym aneksie przy wieży, nie zachowane. Portal główny w przyziemiu wieży, o wykroju ostrołukowym, uskokowy, z kształtką w profilu oraz okulusem w otynkowanym tympanonie ponad drzwiami. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, drzwi w portalu dwuskrzydłowe, deskowe z ozdobnymi okuciami. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z nadświetlem, prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy.

RZUT:

Kościół zbudowany jako jednonawowy na rzucie wydłużonego prostokąta, z przylegającymi: od wsch. wydzielone węższe prezbiterium zamknięte trójbocznie z przyległą od pn. zakrystią, od zach. kwadratowa w przekroju wieża z bocznym aneksem mieszczącym schody na wieżę.

BRYŁA:

Budynek o zwartej, wieloczęłkowej bryle zdominowanej przez wieżę pozbawioną obecnie hełmu. Wydłużony korpus nawy nakrywa wysoki dach dwuspadowy zakończony od wsch. sterczyną w formie sygnaturki. Znacznie niższe, oszkarpowane prezbiterium nakrywa czteropołaciowy dach zwieńczony sterczyną w kształcie metalowej kuli. Od pn. do prezbiterium i nawy przylega niska zakrystia z przedsionkiem pozbawioną obecnie dachu. Do nawy od zach. przylega wieża z niskim aneksem nakrytym dachem naczółkowym.

c.d. na załączniku nr 1.

14. Kubatura 1300 m	15. Powierzchnia użytkowa 223 m	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne magazynowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Budynek dość dobrze zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Stan zachowania zły: - brak hełmu na wieży, w związku z tym jej wnętrze jest odsłonięte i nie zabezpieczone, - brak dachu nad zakrystią, wnętrze zdewastowane, - znaczne ubytki w pokryciu dachu nad nawą, prezbiterium i aneksem, - zniszczone rynny, rury spustowe, - na ścianach wewnętrznych znaczne partie tynków zniszczone, zmurszałe w wyniku zalania na skutek opadów atmosferycznych.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie - wpis do rejestru zabytków, - zamiana użytkowania magazynowego na bardziej odpowiednie z punktu widzenia konserwatorskiego , - prace zabezpieczające jako pilne, natomiast docelowo remont kapitany,			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Archiwum Państwowe Poznań, Państwowe Inspekcje Budowlane w Obornikach, sygn. 49,
- Archiwum Państwowe Poznań, Konsystorz Ewangelicki w Poznaniu, sygn. 6190-6203,

22. Bibliografia

- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów Słowiańskich, red. B. Sulimierski, t.X, Warszawa 1890 r., s. 82.
- A. Werner, Geschichte der evangelischen Parochien in der Provinz Posen, Lissa, s. 101,
- A. Golon, J. Steffani, Posener evagelische Kirche Ihre Gemeinden und Pfarrer, Luneburg 1967.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Bolesława Krzyślak

26. Sprawdził

data 2001r.

data

27. Załączniki

nr. 1-6.

Miejscowość:

RYCZYWÓŁ

GMINA: RYCZYWÓŁ

POWIAT: OBORNICKI

WOJ. WIELKOPOLSKIE

1. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

1. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

c.d. opisu, spis fotografii

Spis fotografii:

1. Widok kościoła od strony szosy,
2. Elewacja frontowa kościoła,
3. Główne drzwi wejściowe,
4. Elewacja pn. kościoła,
5. Zachodnia oś okienna wzdłużnej elewacji kościoła,
6. Wieża widoczna od pd.
7. Prezbiterium kościoła,
8. Prezbiterium i zakrystia,
9. Kamień węgielny w elewacji pd.
10. Wnętrze - widok na prezbiterium,
11. Wnętrze - widok na część zach. nawy,
12. Widok na wieżbę dachową,
13. Pd. ściana nawy,
14. Pd.-zach. narożnik nawy,
15. Pn. ściana nawy,
16. Wspornik sklepienia prezbiterium,
17. Sklepienie prezbiterium,
18. Fragment polichromii prezbiterium,
19. Słup wspierający konstrukcję empory,
20. Mensa ołtarzowa,
21. Ambona,
22. Cokół ambony,
23. Elementy prospektu organowego,
24. Drzwi z kruchty do nawy,
25. Sklepienie kruchty,
26. Klamka z szyldem głównych drzwi wejściowych.

Wkładkę założył: BOLEŚCŁAWA KRZYŚLAK
(imię, nazwisko, data) 2001 r.

Miejsce przechowywania negatywów .....

ELEWACJE:

Nietynkowane, ze słabo wyodrębnionym, niskim ceglanym cokołem, który w narożniku pd.-wsch. nawy zawiera granitowy kamień węgielny z datą „1896”. Kolorystyczne opracowanie elewacji polega na zestawieniu czerwonej cegły i ciemnych klinkierowych parapetów z otynkowanymi jasnymi blendami.

Fasada- elewacja zach. symetryczna, z kilkukondygnacyjną wieżą na osi. Szczyt fasady zakończony po bokach ściętymi ukośnie sterczynami, wypełniają blendy okienne w układzie schodkowym zamknięte ostrołukowo. **Portal główny** ostrołukowy, profilowany, zwieńczony wimpergą o schodkowym zamknięciu, z oknem szczelinowym na osi. Otwór drzwiowy zamknięty odcinkowo, w miejscu tympanonu okulus wtórnie zamurowany. Dolną część elewacji wieży oddziela gzyms z schodkowo wysuniętych cegieł klinkierowych, analogiczny do zewnętrznych parapetów okiennych. Na osi portalu wąski otwór okienny. Górną część elewacji wieży wypełniają po cztery wydłużone ostrołukowe blendy, z których dwie środkowe zawierają otwory okienne. W głównej elewacji wieży środkowe blendy przerywa zegar i dwa wąskie ostrołukowe okna pod nim. Pod gzymsen podokapowym wieży fryz z ozdobnie ułożonych kształtek w formie rombów. Od pn. dolną część fasady przesłania przybudówka, której ściany przeprute zamurowanym obecnie otworem drzwiowym oraz dwoma oknami również zamurowanymi.

Elewacje wzdłużne czteroosiowe z oknami biforialnymi i okulusem, przy czym w osiach zach. wzbogacone o zdwojone wąskie okna w dolnej kondygnacji (poniżej empory zach.). Niemal wszystkie okna zamurowane. Pod okapem fryz z ozdobnie ułożonych cegieł. **Wsch. ściana** szczytowa nawy zwieńczona ażurową ceglaną sygnaturką osadzoną na płaskiej sterczynie zakończonej dwuspadowo. Analogiczne sterczyny ujmują szczyt po bokach. Na osi szczytu dwa szczelinowe otwory w kondygnacji poddasza. **Elewacje prezbiterium**, pozbawione fryzu podokapowego, mają artykulację w postaci trzech schodkowych szkarp oraz dwóch wydłużonych ostrołukowych otworów okiennych, obecnie zamurowanych. **Elewacje zakrystii** pozbawione są detalu, przeprute otworem wejściowym oraz dwoma oknami, obecnie zamurowanymi.

WNĘTRZE: Prezbiterium wydzielone ścianą teczową o ostrołuczny wykroju tęczy. Wnętrze kościoła stosunkowo jasne i wysokie dzięki formie stropu włączanego w kondygnację wieżby dachowej. W wystroju wnętrza znaczną rolę odgrywało drewno - dekoracyjnie opracowane elementy odsłoniętej wieżby, empora zach., ambona, boazeria ścian, zapewne drewniana neogotycka nastawa ołtarzowa. Zachowały się ślady polichromii prezbiterium - sklepienie malowane na niebiesko z błyszczącymi gwiazdami, w dolnej partii ścian lamperię tworzyło malowidło patronowe o wzorze geometrycznym czerwonym na jasnym tle.

Miejscowość:

RYCZYWÓŁ

gmina: RYCZYWÓŁ

pow. OBORNICKI

woj. WIELKOPOLSKIE

1. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI

1. Zawartość wkładki (nazwą obiektu lub materiału uzupełniającego)

c.d. opisu, FOTO

c.d. p.13

WYPOSAŻENIE:

Zachowała się murowana mensa ołtarzowa otynkowana, z boniowaniem. Boniowany jest również cokół ambony; jej czasza drewniana o formach neogotyckich ze śladami polichromii (m.in. czerwień). Częściowo zachowany neogotycki prospekt organowy niedostępny obecnie z uwagi na zamurowane wejście na emporę. Istnieje empora zach. wsparta na dwóch słupach z mieczami dźwigającymi całą konstrukcję drewnianą o profilowanych krawędziach. Balustrada empory podzielona profilowanymi słupkami na deskowe płyciny nie wykazuje śladów polichromii lub inskrypcji. Zachowały się autentyczne dwuskrzydłowe, płycinowe drzwi wejściowe prowadzące z kruchty podwieżowej do nawy oraz dwuskrzydłowe, deskowe, z ozdobnymi okuciami główne drzwi do kościoła.

INSTALACJE:

zachowany przewód kominowy.

Wkładkę założył: BOLESŁAW KRZYŚLAK
(imię, nazwisko, data) 2001 r.

Miejsce przechowywania negatywów .....

③

④

⑤

<p>1. Miejscowość RYCZYWÓŁ gmina: RYCZYWÓŁ pow. OBORNICKI woj. WIELKOPOLSKIE</p>	<p>2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI</p>	<p>3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) RZUT, FOTO</p>
---	---	--

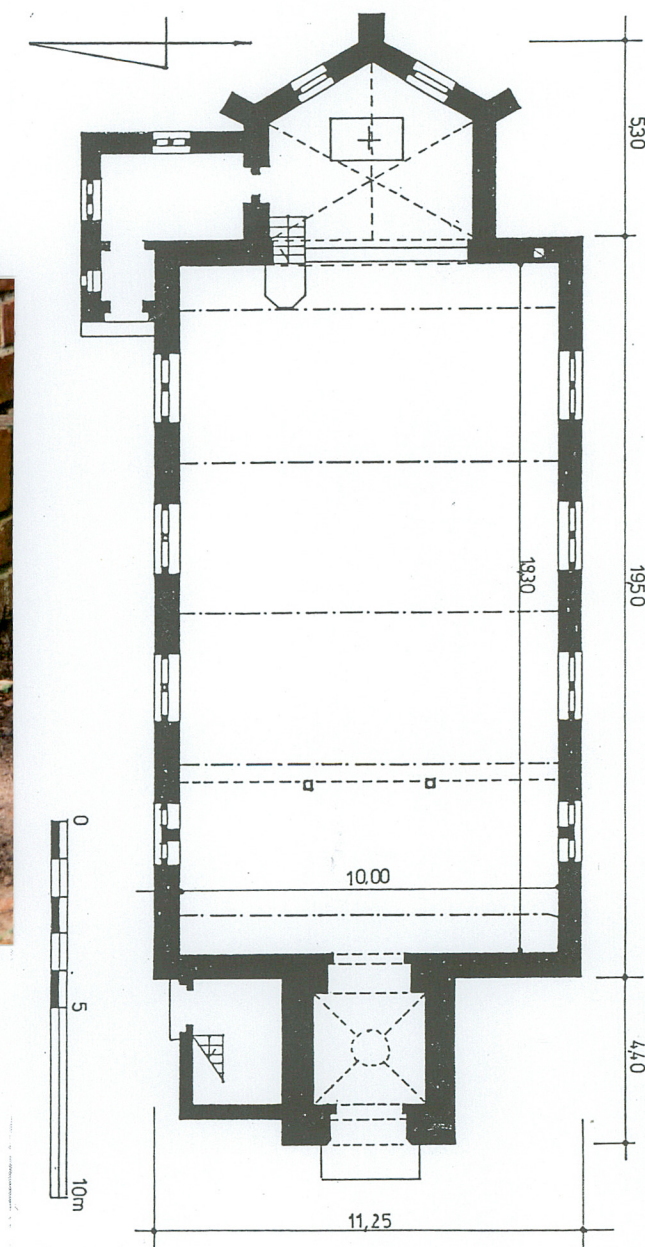
②

⑨

Wkładkę założył: BOLESLAWA KRZYŚLAK, 2001 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

⑥

⑦

⑧

1. Miejscowość	RYCZYWÓŁ gm. Ryczywół pow. OBORNICKI WOJ. WIELKOPOLSKIE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
----------------	--	--	--

10

11

12

Wkładkę założył: BOLESŁAW KRZYŚLAK, 2001r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

13

14

15

1. Miejscowość	RYCZYWÓŁ gm. Ryczywół pow. OBORNICKI WOJ. WIELKOPOLSKIE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
----------------	--	--	--

16

17

18

Wkładkę założył: BOLESŁAWA KRZYŚLAK, 2001 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

19

20

21

1. Miejscowość RYCZYWÓŁ gm. Ryczywół pow. OBORNICKI WOJ. WIELKOPOLSKIE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
---	--	--

22

23

Wkładkę założył: BOLESŁAWA KRZYŚLAK, 2001 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów .....

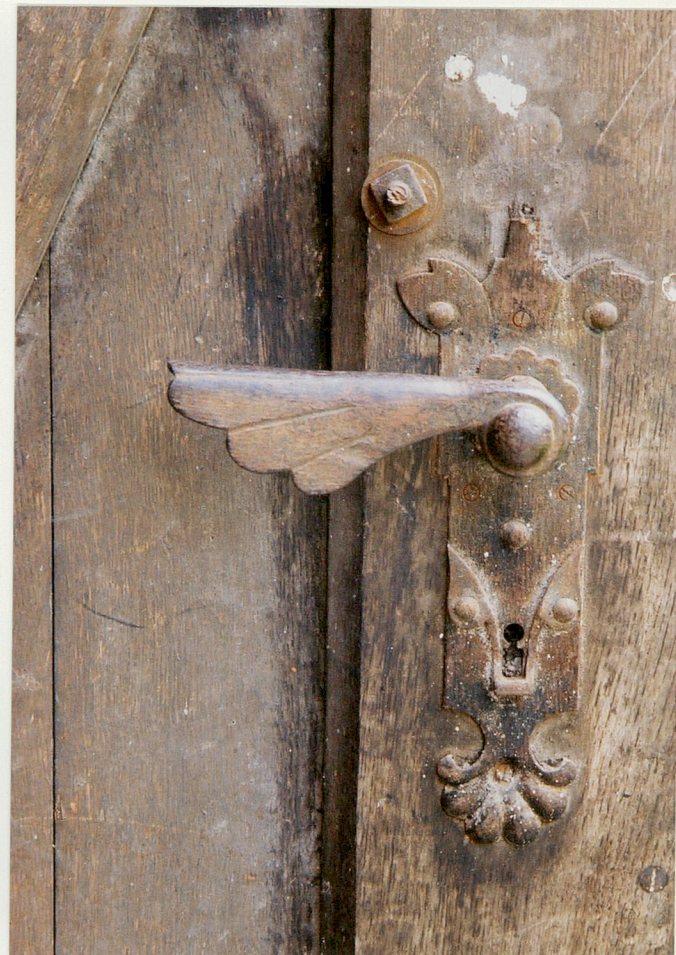

(24)

(25)

(26)